

Etusivu>Kanteen nostaminen>Missä ja miten?>Asian vieminen tuomioistuimeen

Asian vieminen tuomioistuimeen

Slovakia

1 Onko asia välttämättä vietävä tuomioistuimeen vai onko olemassa muita vaihtoehtoja?

Katso vastaus tähän kysymykseen myös kohdasta ”Vaihtoehtoinen riidanratkaisumenettely – Slovakia”

Kaikkia riitoja ei välttämättä tarvitse käsitellä oikeudessa. Osapuolten on ensin yritettävä päästä asiasta sopimukseen ja löytää kompromissi, jonka kumpikin osapuoli voi hyväksyä. Toinen vaihtoehto on ratkaista riita sovittelumenettelyssä. Sovittelu on tuomioistuimen ulkopuolinen menettely, jossa sovittelun osapuolet ratkaisevat sopimussuhteesta tai muusta oikeussuhteesta johtuvan riitansa sovittelijan avulla. Asian vireillepano oikeudessa on suositeltavaa tehdä vasta sitten, kun osapuolet ovat käyttäneet kaikki vaihtoehtoiset riidanratkaisumenettelyt, tai kun tavoitteena on saada tarkka määritelmä osapuolten asemasta, oikeuksista ja keskinäisistä velvoitteista.

Tietyissä tapauksissa, jotka on määritetty väliesmenettelystä annetussa laissa (*zákon o rozhodcovskom konaní*), sellaisena kuin se on muutettuna, väliesoikeus voi päättää seuraavista asioista:

a) omaisuusriidat, jotka johtuvat kotimaisista ja kansainvälisistä kaupallisista ja yksityisoikeudellisista suhteista, jos väliesmenettely käydään Slovakian tasavallassa

b) kotimaisten ja ulkomaisten väliesoikeuksien päätösten tunnustaminen ja täytäntöönpano Slovakian tasavallassa.

Jos tietyn tyyppinen riita, jota ei suljeta väliesmenettelystä annetun lain soveltamisalan ulkopuolelle, on jo oikeudenkäynnin kohteena, menettelyjen osapuolet voivat sopia joko oikeudessa tai sen ulkopuolella, että he siirtyvät käyttämään väliesmenettelyä. Tähän on sisällyttävä myös väliesmenettelyä koskeva sopimus. Kun tämä sopimus toimitetaan tuomioistuimelle, se tarkoittaa, että kanne peruutetaan ja että vastaaja suostuu peruuttamiseen riita-asioiden siviiliprosessilain (*Civilný sporový poriadok*) mukaisesti.

2 Onko asian vireillepanolle jokin määräaika?

Riita-asioiden siviiliprosessilain mukaan oikeus vanhentuu, jos sitä ei käytetä laissa määritetyn ajan kuluessa. Kanteen toimittamisen aikarajat vaihtelevat tapauskohtaisesti.

Lakisääteiset vanhentumisaajat määritetään lainsäädännössä. Yleinen vanhentumisaika on kolme vuotta, ja se alkaa sinä päivänä, jona oikeutta voitaisiin käyttää ensimmäisen kerran.

Tuomioistuin ottaa oikeuden vanhentumisen huomioon ainoastaan velallisen pyynnöstä. Jos velallinen vetoaa oikeuden julistamiseen vanhentuneeksi, vanhentunutta oikeutta ei voida antaa velkojalle.

3 Onko asia vietävä tuomioistuimeen juuri tässä jäsenvaltiossa?

Ks. kohta ”Missä tuomioistuimessa voin nostaa kanteen? – Slovakia”

Tuomioistuinten toimivaltaa asioiden käsittelyssä säännellään Euroopan unionin lainsäädännöllä (asetuksilla) ja kansainvälisillä monenvälisillä tai kahdenvälisillä sopimuksilla ja niiden puuttuessa lainvalintaa koskevalla kansallisella lainsäädännöllä.

Slovakialaisten tuomioistuinten toimivaltaa koskevat säännöt esitetään kansallisella tasolla kansainvälistä yksityis- ja prosessioikeutta koskevassa laissa N:o 97/1963 (*Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom*). Perussäännön mukaan slovakialaisilla tuomioistuimilla on toimivalta, jos henkilöllä, jota vastaan kanne on nostettu, on asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka Slovakian tasavallassa, tai jos hänen omaisuutensa sijaitsee Slovakiassa varallisuusosoiteisiin liittyvissä asioissa. Muissa säännöksissä määritetään ne edellytykset, joiden nojalla slovakialaisilla tuomioistuimilla on toimivalta. Sopimussuhteissa osapuolet voivat vahvistaa toimivallan sopimuksella. Tietyissä tapauksissa slovakialaisilla tuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta esimerkiksi menettelyissä, jotka koskevat kiinteistöihin liittyvää esineoikeutta ja Slovakian tasavallassa sijaitsevien kiinteistöjen vuokraamista, tai menettelyissä, jotka liittyvät patenttien, tavaramerkkien, mallien ja muiden oikeuksien rekisteröintiin tai voimassaoloon.

4 Mihin tuomioistuimeen minun on vietävä asia tässä jäsenvaltiossa, kun otetaan huomioon oma kotipaikkani ja vastapuolen kotipaikka ja muut kanteeni käsittelypaikkaan vaikuttavat tekijät?

Ks. kohta ”Missä tuomioistuimessa voin nostaa kanteen? – Slovakia”

Riita-asioiden siviiliprosessia koskevan lain mukaan toimivalta asian käsittelyssä on sen osapuolen yleisellä tuomioistuimella, jota vastaan kanne on nostettu (vastaaja), ellei toisin ole määrätty. Henkilön (kansalaisen) yleinen tuomioistuin on se tuomioistuin, jonka toimivalta-alueella kansalaisen asuinpaikka on, ja jos hänellä ei ole asuinpaikkaa, se tuomioistuin, jonka toimivalta-alueella hän oleskelee. Oikeushenkilön yleinen tuomioistuin on se tuomioistuin, jonka toimivalta-alueella oikeushenkilön sääntömääräinen kotipaikka on. Ulkomaisen oikeushenkilön yleinen tuomioistuin on se tuomioistuin, jonka toimivalta-alueella oikeushenkilön organisaatioyksikkö sijaitsee. Valtion yleinen tuomioistuin on se tuomioistuin, jonka toimivalta-alueella oikeuden hakemiseen johtaneet seikat ovat tapahtuneet. Kaupallisissa asioissa yleinen tuomioistuin on se tuomioistuin, jonka toimivalta-alueella vastaajan sääntömääräinen kotipaikka on, ja jos sääntömääräistä kotipaikkaa ei ole, se tuomioistuin, jonka toimivalta-alueella vastaaja harjoittaa liiketoimintaansa. Jos vastaajalla ei ole toimipaikkaa, yleinen tuomioistuin on se tuomioistuin, jonka toimivalta-alueella vastaajan asuinpaikka on.

5 Mihin tuomioistuimeen minun on vietävä asia tässä jäsenvaltiossa, kun otetaan huomioon kanteen sisältö ja sen rahamääräinen arvo?

Ks. kohta ”Missä tuomioistuimessa voin nostaa kanteen? – Slovakia”

Asiallisen toimivallan määrittämisen perussääntö on esitetty riita-asioiden siviiliprosessia koskevan lain 12 §:ssä. Pääsääntöisesti ensimmäisen oikeusasteen toimivalta on piirituomioistuimella (*okresný súd*). Alueoikeus (*krajský súd*) käsittelee asian ensimmäisenä oikeusasteena vain tiettyissä tapauksissa, esimerkiksi riidoissa, jotka liittyvät kolmanteen maahan tai diplomaattisia erioikeuksia ja vapauksia nauttiviin henkilöihin, jos riidat kuuluvat Slovakian tasavallan tuomioistuinten toimivaltaan. Slovakian tasavallan tuomioistuinten sijaintipaikkoja ja tuomiopiirejä koskevassa laissa N:o 371/2004, (*Zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky*) säädetään seuraavien tuomioistuinten toimivallasta: rekisterituomioistuimet, konkurssi- ja saneeraustuomioistuimet, vekseli- ja sekkituomioistuimet, teollisoikeuksien ja vilpilliseen kilpailuun liittyvien oikeuksien suojaamiseen liittyvistä asioista päättävät tuomioistuimet, pörssiin liittyviä menettelyjä käsittelevä tuomioistuin, alaikäisten huoltoon liittyviä asioita käsittelevä tuomioistuin sekä vähävaraisuuteen liittyvästä oikeusavusta vastaava tuomioistuin.

Riidan arvo ei vaikuta siihen, millä Slovakian tasavallassa sijaitsevalla tuomioistuimella on toimivalta päättää asiasta.

6 Voinko panna asian vireille itse vai onko minun otettava avuksi oikeudellinen neuvonantaja, esimerkiksi asianajaja?

Slovakian tasavallassa osapuolet eivät välttämättä tarvitse asianajajaa yksityisoikeudellisissa menettelyissä.

Lain mukaan osapuolilla on sen sijaan oltava asianajaja tietynlaisissa menettelyissä, joita ovat esimerkiksi konkurssiasiat, kilpailun valvonta ja vilpilliseen kilpailuun liittyvät asiat, teollis- ja tekijänoikeudelliset asiat sekä ylimääräiseen muutoksenhakuun liittyvät menettelyt (riita-asiain siviiliprosessista annetun lain 420 §).

7 Mihin on käytännössä otettava yhteyttä asian vireillepanoa varten: tuomioistuimen kansliaan, kirjaamoon vai johonkin muuhun hallintoelimeen?

Riita-asiain siviiliprosessilain 125 §:n säännösten mukaan kanne voidaan nostaa vain kirjallisesti, joko paperilla tai sähköisesti. Sähköisesti toimitettu kanne on lähetettävä myös paperisena 10 päivän kuluessa sähköisen kanteen lähettämisestä. Muuten kanne hylätään. Paperimuotoisesta kanteesta on toimitettava vaadittu määrä kappaleita.

8 Millä kielellä kanne laaditaan? Voiko sen tehdä suullisesti vai onko asia aina esitettävä kirjallisesti? Voiko kanteen toimittaa faksilla tai sähköpostilla?

Koska osapuolilla on tasaveroinen asema yksityisoikeudellisissa menettelyissä, kanteen ei tarvitse toimittaa slovakian kielellä. Osapuolilla on oikeus käyttää tuomioistuimessa äidinkieltään tai muuta kieltä, jota he ymmärtävät. Tuomioistuimella on velvollisuus taata, että osapuolilla on tasa-arvoiset mahdollisuudet käyttää oikeuksiaan, eli tuomioistuimella on velvollisuus huolehtia käännös- ja tulkkauspalveluista. Tätä koskeva hakemus voidaan tehdä kirjallisesti joko paperilla tai sähköisesti.

9 Onko kanteen nostamista varten valmiita lomakkeita? Jos ei ole, mitä asiakirjoja tuomioistuimelle on toimitettava?

Kanteen (menettelyjen aloittamista koskevan hakemuksen) toimittamista varten ei ole varsinaisia muotovaatimuksia.

Yleiset vaatimukset on esitetty riita-asiain siviiliprosessilain 127 §:ssä. Kanne on allekirjoitettava, ja siinä on mainittava selvästi, mille tuomioistuimelle se on osoitettu, kuka on hakija, mihin asiaan kanne liittyy ja mitä siinä vaaditaan. Kanteesta liitteineen on toimitettava niin monta kappaletta, että tuomioistuimelle jää yksi kappale ja jokaiselle vastapuolelle voidaan lähettää yksi kappale, tarvittaessa liitteineen. Jos osapuoli ei toimita kanteesta ja sen liitteistä riittävän montaa kappaletta, tuomioistuin tekee siitä jäljennöksiä tämän osapuolen kustannuksella. Jos kyse on vireillä olevasta asiasta, vaadittaviin tietoihin sisältyy myös asian käsittelynumero.

Yleisten vaatimusten lisäksi kanteessa on ilmoitettava osapuolten tai heidän edustajiensa etu- ja sukunimet ja mahdollisuuksien mukaan myös syntymäaika, puhelinnumero ja osoite asuinpaikkakunnalla, tiedot kansalaisuusmaasta, tarkka kuvaus ratkaisevista tosiseikoista sekä todisteet, joihin kantaja vetoaa. Lisäksi kanteesta on käytävä selvästi ilmi, mitä kantaja vaatii. Jos osapuoli on oikeushenkilö, kanteessa on ilmoitettava sen nimi tai yrityksen nimi, sääntömääräinen kotipaikka ja tunnistenumero, jos sellainen on annettu. Jos osapuolena on ulkomainen oikeushenkilö, kanteeseen on liitettävä ote kaupparekisteristä tai muusta rekisteristä, johon oikeushenkilö on rekisteröity. Jos osapuolena on liiketoimintaa harjoittava yksityishenkilö, kanteessa on ilmoitettava yrityksen nimi, sääntömääräinen kotipaikka ja tunnistenumero, jos sellainen on annettu. Jos osapuolena on valtio, kanteessa on ilmoitettava valtion nimi sekä valtiota edustavan asianosaisen viranomaisen nimi.

Slovakian tasavallan oikeusministeriön (*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*) verkkosivuilla on esimerkkejä (lomakkeita) joistakin kanteista, joiden perusteella menettelyjä on aloitettu. Näin oikeudenkäynneistä pyritään tekemään joustavampia, ja esimerkeistä toivotaan olevan osapuolille apua menettelyissä. Esimerkkilomakkeen voi tulostaa ja täyttää. Lomake ohjaa kantajan niihin kohtiin, jotka on täytettävä. Täytetyn lomakkeen voi lähettää ilman allekirjoitusta, tai sen voi allekirjoittaa kehittyneellä sähköisellä allekirjoituksella hyväksytyä varmennetta käyttäen. Jos kantaja lähettää kanteen ilman varmennettua sähköistä allekirjoitusta, hänen on lähetettävä kanteesta paperiversio tietyn ajan kuluessa.

10 Onko tuomioistuimelle maksettava jotain? Jos on, missä vaiheessa maksu peritään? Onko asianajajalle maksettava jo kanteen vireillepanosta alkaen?

Kanteen toimittamisesta on maksettava tuomioistuinmaksu. Tuomioistuinmaksun maksaa hakemuksen tekijä (hakija/kantaja), ellei häntä ole vapautettu velvollisuudesta maksaa tuomioistuinmaksuja omasta pyynnöstään tai lain nojalla. Maksun suuruus on määrätty tuomioistuinmaksujen hinnastossa, joka on tuomioistuinmaksuista ja rikosrekisteriotteesta perittävästä maksusta annetun lain 71/1992 (*Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov*) liitteessä. Maksun määrä esitetään maksuhinnastossa joko prosentiosuutena maksun määräytymisperusteesta tai kiinteänä summana. Tuomioistuinmaksu on maksettava kanteen toimittamisen yhteydessä. Jos maksua ei makseta sen erääntyessä (ts. menettelyjen aloittamista koskevaa hakemusta toimitettaessa), tuomioistuin pyytää maksajaa maksamaan maksun tuomioistuimen määräämään eräpäivään mennessä (yleensä kymmenen päivän kuluessa pyynnön tiedoksiantamisesta). Jos maksua ei makseta tästä huolimatta eräpäivään mennessä, tuomioistuin keskeyttää menettelyn. Maksajalle on ilmoitettava maksumuistutuksessa maksun laiminlyönnin seurauksista.

Slovakian tasavallassa asianajajan valtuuttaminen edustamaan osapuolia ei ole pakollista yksityisoikeudellisissa menettelyissä.

11 Voinko saada oikeusapua?

Ks. kohta "Oikeusapu – Slovakia".

12 Mistä lähtien asian katsotaan olevan vireillä? Antavatko viranomaiset palautetta siitä, onko asia on pantu vireille asianmukaisella tavalla vai ei?

Kanne katsotaan nostetuksi sinä päivänä, kun se on kirjattu saapuneeksi tuomioistuimelle. Tuomioistuin antaa kantajalle vahvistuksen siitä, että kanne on nostettu ja kirjattu tuomioistuimen rekisteriin.

13 Onko mahdollista saada tarkempaa tietoa menettelyn etenemisen aikataulusta (esim. siitä, koska on saavuttava asian käsittelyyn)?

Tuomioistuin pyytää osapuolta täydentämään tai korjaamaan virheellistä, epätäydellistä tai epäselvää asiakirjaa tuomioistuimen asettaman määräajan kuluessa. Määräajan on kuitenkin oltava vähintään 10 päivää. Tuomioistuin hylkää muut asiakirjat, jotka eivät sisällä menettelyjen aloittamista koskevan kanteen käsittelyä edellyttämiä tietoja, jos niitä ei korjata tai täydennetä asianmukaisesti.

Osapuolilla ja heidän edustajillaan on oikeus tutustua tuomioistuimen asiakirja-aineistoon ja ottaa siitä otteita, jäljennöksiä ja valokopioita. He voivat myös pyytää tuomioistuinta ottamaan aineistosta maksullisia valokopioita.

Käsittelyyn valmistautuessaan tuomioistuin toimittaa menettelyjen aloittamista koskevan hakemuksen (kanteen) vastaajalle liitteineen. Tiedoksianto tehdään henkilökohtaisesti, ja osapuolille on annettava myös asianmukaiset toimintaohjeet. Tuomioistuin lähettää vastaajan vastineen kantajalle viipymättä. Jos käsiteltävän asian luonne tai tapaukseen liittyvät olosuhteet niin edellyttävät, tuomioistuin voi päätöslauselman nojalla velvoittaa vastaajan toimittamaan kirjallisen lausunnon asiasta. Mikäli vastaaja ei hyväksy vaatimusta kokonaisuudessaan, hänen on ilmoitettava lausunnossaan puolustuksensa kannalta ratkaisevat tosiseikat, liitettävä mukaan asiakirjat, joihin hän vetoaa, ja yksilöitävä todisteet, joihin hänen väitteensä perustuvat. Tuomioistuin asettaa määräajan, johon mennessä lausunto on toimitettava.

Ellei riita-asiain siviiliprosessista annetussa laissa tai muussa erityissääöksessä säädetä muuta, tuomioistuin määrää käsiteltävälle asialle käsittelyn, jossa asiasta päätetään, ja kutsuu siihen osapuolet ja muut osallistujat, joiden läsnäoloa käsittely edellyttää.

Päivitetty viimeksi: 10/02/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.